

Jaarverslag 2021

Februari 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Algemene informatie rekenkamercommissie	3
2. Onderzoeksactiviteiten	4
3. Overige activiteiten.....	8
4. Communicatie	9
5. Financieel overzicht	10
Bijlage - Overzicht rekenkameronderzoeken	11

Voorwoord

De rekenkamercommissie wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het beleid en het bestuur van de gemeente Soest door onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. In dit jaarverslag beschrijven we wat we als rekenkamercommissie van de gemeente Soest in 2021 hebben gedaan en hoe wij het budget hebben besteed.

Dit jaar heeft de rekenkamercommissie twee onderzoeken uit kunnen voeren, namelijk een onderzoek naar de doelmatigheid en effectiviteit van het fietsstimuleringsbeleid in de gemeente en een onderzoek naar de effectiviteit van de jeugdzorg in Soest. Het eerste onderzoek is in juni gepresenteerd, het tweede onderzoek presenteren we aan de gemeenteraad in januari 2022. Ook zijn we gestart met een nieuw onderzoek, naar de toegankelijkheid van digitale dienstverlening. Het vooronderzoek hiervoor is afgerond en we zoeken hier nu een onderzoeksbureau bij.

In 2021 hadden wij te maken met de nog steeds geldende corona-maatregelen, wat maakte dat wij pas in september weer voor het eerst dit jaar fysiek bij elkaar konden komen. Ook kregen wij weer de tijdelijke ondersteuning van raadsadviseur en plv. griffier Heleen Kuijter tijdens het zwangerschapsverlof van onze secretaris/onderzoeker Miriam Dorigo.

Vanwege het afscheid van Miriam in november is er een vacature ontstaan voor een nieuwe secretaris/onderzoeker. Door de ondersteuning die wij vanuit de griffie aangeboden krijgen kunnen wij voorlopig onze werkzaamheden voortzetten.

Namens de rekenkamercommissie,

J.A. (Joyce) Satijn
Voorzitter

1. Algemene informatie rekenkamercommissie

De samenstelling van de rekenkamercommissie was in 2021 als volgt:

Mevrouw drs. J.A. (Joyce) Satijn MPM (voorzitter)
De heer drs. L.J. (Bert) Mellema
De heer dr. H.A. (Harmen) Binnema
Mevrouw mr. J.G. (Judith) Calmeyer Meijburg-van Reekum MPM
Mevrouw drs. B.R. (Betske) van Henten-Meijer
Secretaris/onderzoeker
Mevrouw M.A. (Miriam) Dorigo MSc (januari - oktober)
Mevrouw H. (Heleen) Kuijer-Franken (november - december)

Op de webpagina van de rekenkamercommissie (<https://www.soest.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamercommissie>) is informatie opgenomen over de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de rekenkamercommissie.

De onderzoeken worden uitgevoerd door ter zake deskundige externe onderzoeksbureaus. De leden van de rekenkamercommissie zijn actief betrokken bij het onderzoeksproces. Ze nemen deel aan interviews, groepsgesprekken of bijeenkomsten in het kader van de onderzoeken en voeren selectiegesprekken bij het aanbesteden van onderzoeken. De onderzoeken worden in de regel voorbereid in subcommissies en met de ondersteuning van de secretaris/onderzoeker. Hierdoor kan een groot deel van de voorbereidende werkzaamheden voor een nieuw onderzoek al starten als er nog een onderzoek in afronding is.

2. Onderzoeksactiviteiten

De rekenkamercommissie stelt haar eigen onderzoeksprogramma op. Daarbij maken we gebruik van onder meer signalen en suggesties vanuit de raad. In 2021 is uitvoering gegeven aan het onderzoeksprogramma, zoals beschreven in het Jaarplan 2021. In deze paragraaf beschrijven we de onderzoeksactiviteiten in het afgelopen jaar. In paragraaf 3 volgt een overzicht van de overige activiteiten. Voor de werkzaamheden van de rekenkamercommissie zijn de leden van de rekenkamercommissie maandelijks bijeen gekomen voor een vergadering. In deze vergaderingen is met name gesproken over de aanpak en voortgang van onderzoeken. Ook kwamen onderwerpen als communicatie, onderzoeksonderwerpen en actuele ontwikkelingen aan de orde. Naast de reguliere vergaderingen zijn er onderzoeksgebonden bijeenkomsten en vergaderingen geweest. De meeste vergaderingen hebben, vanwege de coronamaatregelen, digitaal plaatsgevonden.

➤ **Onderzoek fietsstimuleringsbeleid**

De fractievoorzitters hebben in 2020 suggesties voor onderzoek aangeleverd aan de rekenkamercommissie, waaronder het onderzoeken van de effectiviteit van het fietsstimuleringsbeleid. De gemeente Soest heeft de ambitie om het fietsgebruik in, om en door de gemeente Soest te stimuleren, aldus het Regionaal Fietsplan Soest (2019). Fietsen is gezond, draagt bij aan filevermindering en draagt bij aan een beter milieu doordat fietsers geen afvalstoffen uitstoten. Het Regionaal Fietsplan Soest kent een investeringsagenda van 2,6 miljoen euro, een aanzienlijk bedrag. Het nemen van maatregelen om fietsen te stimuleren maakt al langer deel uit van Soester beleid, via het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan 2008-2020 (GVVP).

Het aflopen van dit GVVP in 2020 en het verzoek van de fractievoorzitters maakten dat dit onderwerp voldoende maatschappelijk en economisch van belang was om onderzoek naar te doen. De onderzoeksvraag luidde: In hoeverre zijn de maatregelen, genomen in de periode 2014 tot 2020, gericht op het stimuleren van het gebruik van fietsen, doeltreffend en doelmatig?

Beantwoording hoofdvraag / conclusies

De beantwoording van de centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

- Met betrekking tot de doelstelling ten aanzien van het aandeel verplaatsingen per fiets kan niet vastgesteld worden of het beleid doeltreffend is. De voorgenomen wijze van monitoren kan niet gebruikt worden om de voortgang op de doelstelling te monitoren. Daardoor is de gemeente Soest in de periode 2014-2020 niet in staat geweest om te beoordelen of de gemeente op koers lag ten aanzien van dit doel. Het alternatieve monitoringskader dat in dit onderzoek gebruikt is geeft een indicatie dat Soest niet op weg is om de doelstelling te halen.

- De getroffen maatregelen in de periode 2014-2020 zijn te kleinschalig om daadwerkelijk een verschil te maken. Het beschikbare budget is in de periode 2014-2020 ontoereikend geweest om een schaa sprong te maken die nodig is om het aandeel fiets te verhogen, zeker binnen de randvoorwaarde om het auto gebruik niet te ontmoedigen.
- Tegelijk geldt dat in de komende jaren een aantal belangrijke regionale fietsroutes gerealiseerd zullen worden, op basis van inspanningen en investeringen uit de periode 2014-2020. Mogelijk leiden deze tot een hoger gebruik van de fiets. Eventuele effecten van deze uitbreidingen in fietsroutes kunnen pas in de komende jaren vastgesteld worden. Deze investeringen in infrastructuur zijn naar verwachting effectiever wanneer deze vergezeld gaan van vraagbeïnvloedingsmaatregelen.
- De doelstelling ten aanzien van het hanteren van fietsparkeernormen is deels gerealiseerd. Er zijn fietsparkeernormen vastgesteld, die worden gehanteerd bij nieuwe ontwikkelingen. Bij bestaande voorzieningen worden deze fietsparkeernormen echter maar in beperkte mate gehanteerd.

Aanbevelingen

Algemene aanbevelingen aan de gemeenteraad

- Zet in op samenhangend fietsstimuleringsbeleid met strategische doelen en maatregelen voor meerdere jaren, waarbij de maatregelen een duidelijke relatie hebben met de strategische doelen.
- Bezie de diverse vervoersmodaliteiten (auto, fiets, bus, etc.) in relatie tot elkaar in mobiliteitsbeleid zodat realistische doelen geformuleerd kunnen worden.
- Werk (nieuwe) doelen SMART uit en geef bij elke maatregel goed onderbouwd aan in welke mate deze bijdraagt aan de doelen.
- Zorg dat beschikbare middelen, zowel qua capaciteit als qua financiën, beter aansluiten bij de gestelde strategische doelen.
- Zet in op monitoring van de maatregelen, gerelateerd aan de strategische doelen. Gebruik daarbij indicatoren die hanteerbaar zijn.
- Verzoek het college om over de maatregelen te rapporteren in de reguliere P&C cyclus, naast het verantwoorden van de uitgevoerde projecten in het kader van de "inzet op het stimuleren fietsgebruik".
- Fietsbeleid wordt steeds meer een regionale opgave. Laat het beleid en het uitvoeringsprogramma zoveel mogelijk aansluiten bij regionale ambities, bijvoorbeeld bij de ambities die de provincie hanteert ten aanzien van het regionale fietsbeleid.

Aanbevelingen aan het college

- Maak een uitvoeringsprogramma voor meerdere jaren.
- Voer de maatregelen uit in samenwerking met de verschillende clusters binnen de afdeling Ruimte en breng samenhang aan binnen de verschillende gemeentelijke

programma's. Zo kan de geplande inzet op gedragsbeïnvloedingsmaatregelen in het programma Energietransitie een waardevolle bijdrage zijn in de strategische doelen voor fietsgebruik.

Raadsbehandeling

De raad heeft de conclusies uit het rapport vastgesteld en de aanbevelingen overgenomen tijdens de raadsvergadering van 7 juli 2021. Het college zegde toe om gedragsbeïnvloedende maatregelen voor verschillende vervoersmodaliteiten mee te nemen in een nieuwe mobiliteitsvisie en/of mobiliteitsplan.

➤ **Onderzoek jeugdhulp**

In 2021 is de rekenkamercommissie begonnen aan een onderzoek naar jeugdzorg in Soest. De gemeente Soest kreeg er net als alle andere Nederlandse gemeenten in 2015 een flink takenpakket bij. Taken rond jeugdzorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet kwamen grotendeels bij gemeenten te liggen, vergezeld door een bezuinigingsopdracht. Net als in veel andere gemeenten kampt de gemeente Soest met tekorten in het sociaal domein. Ondanks een stijgende begroting voor het totale sociaal domein, stijgen de gerealiseerde kosten harder waardoor jaarlijks tekorten ontstaan. De kosten voor de jeugdzorg springen daarbij het meest in het oog. De rekenkamercommissie van Soest vroeg I&O Research onderzoek te doen naar de volle breedte van jeugdzorg in de gemeente Soest. Doel van dit onderzoek was om de gemeenteraad van Soest een beeld te geven hoe de jeugdzorg in Soest er uit ziet, wat de vraag is, welk aanbod er is, hoe vraag en aanbod met elkaar matchen en hoe de kosten zich ontwikkel(d)en. Daarnaast moest het inzicht geven in de ervaringen van jongeren en hun ouders/verzorgers met jeugdzorg en de mate waarin doelen van de gemeente behaald worden.

De centrale vragen in het onderzoek waren:

1. Bereikt de gemeente Soest de gestelde doelen op het gebied van jeugdzorg op een effectieve en efficiënte wijze?
2. Krijgen jeugdigen de juiste zorg, tijdig, als gevolg van het gevoerde gemeentelijke beleid?

Beantwoording hoofdvraag / conclusies

- De gemeente Soest kent een gedateerd beleid met doelen die een sterk open-einde karakter kennen. Op basis van de kengetallen en monitorinformatie die beschikbaar zijn concluderen wij dat Soest (nog) niet alle doelen bereikt.
- Uit de cliëntervaringsonderzoeken blijkt dat een ruime meerderheid van de jongeren en/of hun ouders/verzorgers tevreden is over de ondersteuning die zij ontvangen. Een analyse van de wachtlijsten van een aantal grotere zorgorganisaties maakt duidelijk dat de gemiddelde wachttijd in Soest korter is dan elders.

Het onderzoek is inhoudelijk afgerond en in december 2021 aangeboden aan de gemeenteraad. In januari 2022 presenteren wij het onderzoek aan de gemeenteraad.

Aanbevelingen

Algemene aanbevelingen aan de gemeenteraad

- Stel een nieuwe Strategische Agenda vast;
- Stel duidelijke kaders vast: bepaal wat maatschappelijk gezien gewenst is;
- Bepaal wat u als raad nodig hebt om uw controlerende functie uit te kunnen oefenen.

Aanbevelingen aan het college

- Start zo spoedig mogelijk met een evaluatie van de Strategische Agenda 2016;
- Verbeter de informatiehuishouding.

Raadsbehandeling

De raadsbehandeling is voorzien in januari/februari 2022.

➤ **Onderzoek digitale toegankelijkheid**

In 2021 is de RKC begonnen met een vooronderzoek naar de digitale toegankelijkheid van gemeente Soest. In de coronatijd is veel gebeurd om de digitale toegankelijkheid van gemeente Soest te verbeteren. De digitale toegankelijkheid is onafhankelijk daarvan een belangrijk thema in de afgelopen jaren, doordat digitale ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Burgers regelen steeds meer digitaal en verwachten ook van hun gemeente dat deze digitaal benaderbaar is. Tegelijkertijd is er een groep burgers die dit niet kan bijbenen, bijvoorbeeld omdat zij digibeet zijn of omdat zij een handicap hebben waardoor het lastig is de overheid digitaal te bereiken. De hoofdvraag van dit onderzoek is daarom: Hoe toegankelijk is de digitale dienstverlening van de gemeente Soest voor inwoners met een beperking? Is het beleid en de uitvoering daarvan doeltreffend en doelmatig? Dit onderzoek zal in 2022 worden uitgevoerd.

3. Overige activiteiten

In deze paragraaf beschrijven we de overige activiteiten van de rekenkamercommissie in 2021.

➤ **Werving- en selectieprocedure**

Met ingang van 1 november 2021 is de secretaris van de rekenkamercommissie gestopt met haar werkzaamheden. Zij is vervangen door een tijdelijk aangestelde interim-secretaris.

➤ **Contact met de gemeenteraad**

Goede en open contacten met de raad zijn behulpzaam bij het kunnen doen van het onderzoekswerk van de rekenkamercommissie. Dit jaar heeft de rekenkamercommissie de gemeenteraad het rapport over fietsstimuleringsbeleid in een Informatiebijeenkomst gepresenteerd en informeerden wij de raad over het onderzoeken naar de jeugdzorg. Er was gelegenheid tot het stellen van vragen per e-mail en telefonisch.

➤ **Contact met het college en de ambtelijke organisatie**

De rekenkamercommissie heeft rondom lopende onderzoeken goed contact gehad met portefeuillehouders en met de ambtelijke organisatie, onder wie de gemeentesecretaris. Wij doen dit in de regel door het organiseren van een startbijeenkomst. Ook vond er halfjaarlijks contact plaats met de gemeentesecretaris over de lopende en aankomende onderzoeken.

➤ **Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR)**

Ons lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR) is bedoeld voor het uitwisselen van kennis en informatie met andere rekenkamer(commissie)s. De NVR organiseert onder andere studiedagen en verzorgt een digitale nieuwsbrief met de laatste ontwikkelingen. Daarnaast organiseert de NVR bijeenkomsten zoals een jaarcongres en webinars. Hieraan hebben de secretaris en diverse leden van de rekenkamercommissie deelgenomen.

4. Communicatie

De rekenkamercommissie streeft ernaar om haar werk breed onder de aandacht van de inwoners van Soest te brengen, omdat ze van mening is dat met haar werk een maatschappelijk belang gediend is.

De resultaten van de onderzoeken in 2021 maakten wij bekend via persberichten en via de website <https://www.soest.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamercommissie>. Er was daarnaast een telefonisch interview bij Radio Soest met rkc-lid Judith Calmeyer Meijburg-van Reekum op vrijdag 4 juni 2021 over het onderzoek fietsstimuleringsbeleid.

Communicatie richting gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie is voor de rekenkamercommissie een belangrijk onderdeel van haar werk. Zie voor de activiteiten op dit gebied paragraaf 3 Overige activiteiten.

5. Financieel overzicht

De rekenkamercommissie Soest beschikte voor 2021 over een budget van € 52.388 voor het uitbesteden van onderzoek en de vergoedingen.

Post	Begroot	Besteed	Aanwending
Uitbesteden onderzoek	€ 30.000	€ 32.872	Onderzoeken
Vergoeding leden	€ 18.714	€ 17.883	Vaste maandelijkse vergoeding leden en reiskosten per bijeenkomst
Overige kosten	€ 3.674	€ 1.057	Etentje, contributie NVRR, werving en selectiekosten
Totaal	€ 52.388	€ 51.812	

Toelichting:

De post 'Overige kosten' is onder meer bedoeld om de inhuur van de ondersteuning op maat te betalen en voor studiekosten.

De vergoedingen van de leden zijn een vaste kostenpost; de kilometervergoeding is afhankelijk van het aantal fysieke bijeenkomsten, die in 2021 maar beperkt hebben plaatsgevonden.

Bijlage - Overzicht rekenkameronderzoeken

Uitgebrachte rapporten van de rekenkamercommissie Soest in 2021:

Titel rapport	Beschrijving onderzoek
Onderzoek Soest op de fiets	Onderzoek naar fietsstimuleringsbeleid in Soest (2021).
Onderzoek Soester jeugd geholpen?	Onderzoek naar de jeugdzorg in Soest (2021).

Eerder uitgebrachte rapporten zijn te vinden via [de webpagina van de RKC.](#)